

*Το άγαλμα του Γρηγόρη Αυξεντίου στην
Ιερά Μονή Μαχαιρά*

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΚΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ κ.κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ

ΜΕ ΘΕΜΑ:

«ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ»*

Ἐντιμοί κ. Ὑπουργοί,
Ἐντιμοί κ. Βουλευτές,
Κύριοι Δήμαρχοι,
Κυρίες καί Κύριοι,

οὓς ἥρωες δέν πρέπει νά τοὺς λη-
σμονοῦμε ποτέ. Τή θυσία τῶν ἡρώ-
ων μας ὀφείλουμε νά ἐνθυμούμαστε
πάντοτε, γιατί αὐτοί εἶναι ἡ ψυχή
τῆς ἱστορίας μας, καί λαοί στοὺς
ὁποίους ἀτροφεῖ ἡ ἱστορική τους
μνήμη χάνουν βαθμιαῖα καί τήν

προσωπικότητά τους. Οἱ μορφές τῶν ἡρώων
μας βρίσκονται πάντοτε ἔξω ἀπό τό κοινό μέ-
τρο, ἐξέχουν, περπατοῦν στίς πιό ψηλές ἀπό-
κρημνες κορυφές, καί ὁ ἴσκιος τους πέφτει
ἀδιάκοπα πάνω στό παρόν, σ' ὅλες τίς ἐποχές
καί ἀνάμεσα σ' ὅλες τίς καταδρομές.

Ὡς ἐλάχιστο, λοιπόν ἀντίδωρο ἀγάπης καί
αἰώνιας εὐγνωμοσύνης πρὸς ἕνα γενναῖο μα-
χητή τῆς ἐλευθερίας, ἕνα ἥρωα-ἡμίθεο, πού
λάμπρυνε μέ τήν παρουσία του τήν ἱστορία
τῆς πατρίδας μας, τοῦ ἔθνους μας, ἀλλά καί
τοῦ κόσμου ὅλου, ἕνα ἀγέρωχο, ὑπερήφανο

Ἑλληνα, τὸ Σταυραετὸ τοῦ Μαχαιρᾶ Γρηγόρη Αὐξεντίου, τὸν ἔραστή αὐτὸ τῆς ἐλευθερίας, πού ἀπὸ κρασί ἀθανασίας μεθυσμένος ἔπεσε ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδας, προσφέροντας τὴ ζωὴ του ὀλοκάτωμα ὑπὲρ τῶν ὑψηλῶν πανανθρώπινων ἰδανικῶν τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, ἀποτελεῖ ἡ τρίτομη πολυσχιδῆς ἐρευνητικὴ ἐργασία τοῦ καταξιωμένου δημοσιογράφου Ἀνδρέα Καουρῆ, πού ἐπιγράφεται «Γρηγόρης Αὐξεντίου» καὶ τῆς ὁποίας τὸν δεῦτερο τόμο παρουσιάζουμε σήμερα μὲ τὴ σεμνὴ αὐτὴ τελετῇ, τὴν ὁποία πρόθυμα θέσαμε ὑπὸ τὴν αἰγίδα μας.

Ἡ σύναξή μας σήμερα ἐδῶ εἶναι τὸ σωτήριο δρόσισμα, εἶναι ἡ ἀναβάπτιση τῆς ματαιότητάς μας στὸν ἴσκιό ενός μύθου, πού μὲ τὸ κυπαρισσένιο του ἀνάστημα φυλάει ἀκόμην ἀκοίμητος τίς ὥρες.

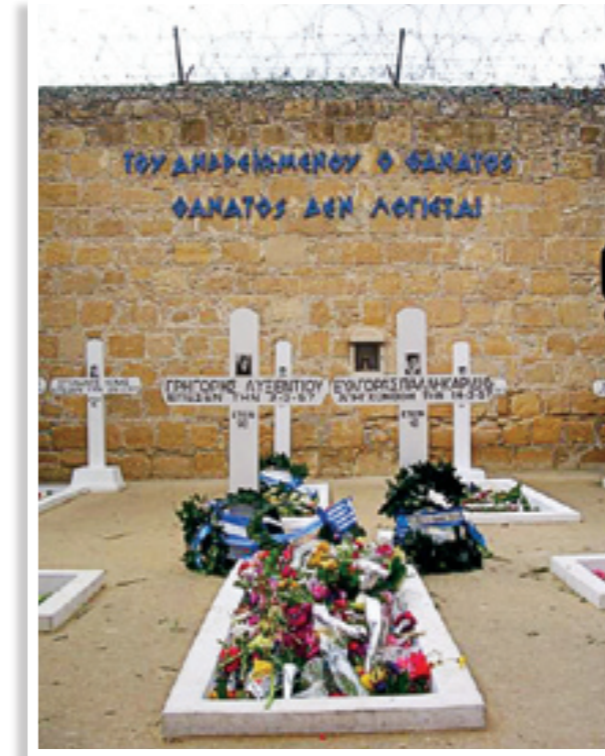

Το κρησφύγετο του ἥρωα στο Μαχαιρᾶ

Ὁ Γρηγόρης Αὐξεντίου ἄκουσε τὸ κάλεσμα τῆς ἱστορίας καὶ μέσα στὸ μπαρουτοκαπνισμένο κρησφύγετο τοῦ Μαχαιρᾶ θυσιάσε τὴ ζωὴ του, γιὰ νὰ ἀποσπάσει τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὰ χέρια τῆς τυραννίας, γιὰ νὰ κατακυρώσει τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα πού διεξῆγε, γιὰ νὰ κατακυρώσει σ' ὅλο τὸν κόσμο τὴν ἐλληνικότητα τῆς Κύπρου, πού αἰῶνες τὴ διαφέρνεντε ἡ σκλαβιά, μὰ ἐλληνικός κι ἀδούλωτος μέσα τῆς ἔμεινε καὶ ὁ σπόρος καὶ ὁ λόγος καὶ ἡ λαλιά τῆς. Ἡ ἐλληνικότητά τῆς παρέμεινε ἀθλόωτη σ' ὅλους τοὺς καταιγισμούς τῶν μακρῶν χιλιετηρίδων.

Ὁ Σταυραετὸς τοῦ Μαχαιρᾶ Γρηγόρης Αὐξεντίου, ἄνθρωπος μὲ διαστάσεις μεταφυσικές, γεμᾶτος ἀπὸ πάθος ἀλήθειας, ἀπὸ ἐπιπόθηση τοῦ θείου, ἀπὸ μυστήριο καὶ καημὸ ἀθανασίας, ὄρθωσε τὸ ἀνάστημά του καὶ ἔταξε προπύργιο καὶ προμαχῶνα τὴ λεβεντιά του ἐνάντια στὸν ξένο κατακτητὴ καί, μαχόμενος ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ἔπεσε, γιὰ νὰ ποτίσει μὲ τὴν πορφύρα τοῦ αἵματός του τὸ ἱερό τῆς ἐλευθερίας δένδρο. Ἐπεσε στὸ πεδίο τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀθανασίας, ὑπερασπιζόμενος τὸ ὑπέρτατο δικαίωμα τοῦ κυπριακοῦ ἐλληνισμοῦ νὰ μείνει πιστὸς στὴν ἱστορία του, στὴν καταγωγή του, στὴν ἐλληνικότητά του, στὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀνεξαρτησία του. Ἐπεσε καὶ ὑψώθηκε ὡς δόξα ἐλληνικὴ, ἔγινε πνεῦμα, μετουσιώθη ὡς ἰδέα, ὡς ἐλευθερία, ὡς ἥρωας, ὡς τιτάνας τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας.

Μέσα ἀπὸ τίς φλόγες τοῦ πυρπολημένου κρησφυγέτου του θὰ ἀναδίδεται πάντοτε τὸ μεγαλεῖο τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀδάμαστης

ἔφεσης τῶν λαῶν γιὰ ἀνεξαρτησία, δικαιοσύνη καὶ ἀξιοπρέπεια.

Μέσα ἀπὸ τὰ πυρίκαυστα κόκκαλά του στὸ φυλακισμένο τάφο του, θὰ ἀνεβαίνει πάντοτε θριαμβευτικὰ ἡ πίστη του, ὡς ἀθάνατη ἐλευθερία, πού φεγγοβολεῖ ὡς δόξα τῆς Ἑλλάδος, ὡς φῶς ὅλου τοῦ κόσμου, ὡς φῶς πού λάμπει καὶ θερμαίνει ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς.

Αὐτὴ τὴ μυθικὴ μορφή, προσπάθησε νὰ ξαναζωντανεύσει μὲ τὸ ἔργο του αὐτὸ ὁ συγγραφέας, μὲ στόχο νὰ δοθεῖ ὁ γίγαντας αὐτὸς τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος στὸν κόσμο μας, στὸ λαὸ μας καὶ ἰδιαίτερα στοὺς νέους μας, γιὰ νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ ἀντλήσουν ἠθικὰ διδάγματα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνάλογο ψυχικὸ σθένος ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴ θυσία του.

Ἡ παρούσα τεκμηριωμένη ἐργασία εἶναι μία ἐρευνα-μελέτη, πού μᾶς παρασύρει στὰ βαθιὰ νερά τῆς ἱστορίας. Εἶναι τὸ παρὸν πόνημα ἕνα βιβλίο πού σέ παίρνει προσκυνητὴ καὶ ὁδοιπόρο σέ μιὰ ἄλλη ἐποχὴ, τὴν ἀνεπανάληπτη ἐποχὴ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα 1955-59, τοῦ ἐπικοῦ ἐκείνου ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ, ὅταν οἱ ἀγωνιστὲς τῆς ἐλευθερίας ἔπεφταν πυρίκαυστοι στὰ κρησφύγετα ἢ διάτρητοι ἀπὸ σφαῖρες στοὺς ἀχυρῶνες ἢ ἀνέβαιναν ἄτρομοι στὶς ἀγχόνες καὶ ὑπέγραφαν μὲ τὴ θυσία τῆς ζωῆς τους τὸ πιστοποιητικὸ ὅτι εἶναι Ἕλληνες.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Καουρῆς, γνωστὸς δημοσιογράφος γιὰ τὰ δημοσιογραφικὰ καὶ ἱστορικὰ καὶ ἐθνικὰ ἐνδιαφέροντά του ἀπὸ ἄρθρα καὶ μελέτες, πού εἶδαν κατὰ καιροὺς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας σέ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ, ἔρχεται σήμερα μὲ τὸ μετὰ χεῖρας πόνημα νὰ μᾶς χαρίσει ὡς ἀπαύγασμα πολυετῶν ἀναδιφήσεων καὶ μελετῶν, ἕνα ἔργο τὸ ὁποῖο, ὄχι μόνον χρόνο μακρὸ καὶ δυνάμεις ἀκμαῖες ἀπαιτεῖ γιὰ τὴν ὀλοκλήρωσή του, ἀλλὰ καὶ ὄσφρηση ὀρθῆς κατεύθυνσης πρὸς ἀναζήτησι, ἀνεύρεση καὶ ἀξιοποίηση τῶν στοιχείων.

Γιὰ νὰ φθάσει στὸ τέρμα καὶ τοῦ δευτέρου τόμου τῆς πολυσχιδοῦς ἐρευνητικῆς καὶ πολύμοχθης ἐργασίας του, ὁ κ. Ἀνδρέας Καουρῆς χρειάστηκε νὰ κοπιᾶσει πολὺ. Χρειάστηκε νὰ ἀναζητήσει καὶ νὰ ἀνεύρει συναγωνιστὲς, στενοὺς συνεργάτες καὶ ἄλλα πρόσωπα πού γνώριζαν ὀτιδήποτε γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση τοῦ μυθικοῦ αὐτοῦ προσώπου. Δέν ἐφείσθη χρόνου καὶ μόχθου γιὰ τὴν ἀναδιφήση ἀρχείων καὶ συλλογῶν, ἐγγράφων, δημοσιευμάτων, μελετῶν, ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων κειμένων, σχέσιν ἐχόντων μὲ τὸ ἱστορούμενο πρόσωπο, ἀλλὰ «οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμεν καὶ ἐκοπίασεν». Ἡ ἐπὶ μακρὸν διονυχιστικὴ καὶ πολὺπλευρῆ ἐρευνά του ἔφερε τὴ θαυμαστὴ καρποφορία τοῦ ἀποθησαυρισμένου ὑλικοῦ στὸ μετὰ χεῖρας ἀξιοσπουδάστο πόνημα, ἕνα βιβλίο πολὺτιμο καὶ ὑψηλῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας, ἕνα βιβλίο δίτομο πρὸς τὸ παρὸν, τρίτομο ὅταν ὀλοκληρωθεῖ, πού ὁ ἀναγνώστης ἐντρυφᾶ στίς σελίδες του μὲ τὸ ἐνδιαφέρον του σέ ἐγρήγορση, ἕνα βιβλίο, τέλος, πού μᾶς συγκινεῖ, μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς διδάσκει.

Εὐχομαι ἀπὸ καρδίας, ἡ θεία χάρις τοῦ Δομῆτορα τῆς Ἐκκλησίας μας Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ χαρίσει στὸ συγγραφέα ὑγεία καὶ μακροζωία καὶ ἀειθαλὲς καὶ γόνιμο τὸ πνεῦμα του, γιὰ νὰ συνεχίσει ἐπὶ μακρὸν ἀκάματος καὶ ἀκμαιότατος τὸ δημοσιογραφικὸ, ἀλλὰ καὶ ἐρευνητικὸ, ἐπιστημονικὸ του ἔργο.

*Τὴν ομιλία αὐτή, πού ἐκφωνήθηκε στις 6.10.2010 στο Δημοτικὸ Θέατρο Στροβόλου, με τὴν ευκαιρία τῆς παρουσίας του Β' τόμου τοῦ βιβλίου τοῦ Ἀνδρέα Καουρῆ γιὰ τὸν Αὐξεντίου, δημοσιεύουμε στο παρὸν τεύχος με τὴν ευκαιρία τῆς μνήμης τῆς θυσίας τοῦ ἥρωα Γρηγόρη Αὐξεντίου στις 3 Μαρτίου 1956.